

Elevrörelsens yttrande gällande betänkandet Förbättrat stöd i skolan (SOU 2025:44)

YTTRANDE 2025-05-22
Dnr. U2025/01067
Utbildningsdepartementet 103 33
Stockholm
u.remissvar@regeringskansliet.se

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på ovan rubricerad remiss.

Sammanfattning

Vi välkomnar utredningens ambition att förbättra stödet i skolan och sänka trösklarna för att snabbt kunna sätta in stöd vid behov. Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd ställer sig positiva till flera av förslagen och anser att de kan vara avgörande för många elever som i dag tvingas vänta alltför länge på det extra stöd de behöver. Samtidigt vill vi betona vikten av att beakta de sociala konsekvenser som kan uppstå i samband med beslut om stödundervisning.

Under året har flera utredningar behandlat frågor om stöd i skolan i bred bemärkelse. Det har bland annat lyfts i Tid för undervisningsuppdraget (SOU 2025:26), Kunskap för alla (SOU 2025:19), Förstärkningsundervisning i skolan (SOU 2025:94) och Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18). De två olika förslag som presenterats gällande stödundervisning i denna utredning och i läroplansutredningen är i stora drag snarlika. Men med hänsyn till skillnaderna i beslutsförfarandet och utredningsdjup anser vi att denna utrednings förslag är att föredra. Vi ser ett tydligt behov av ett mer samlat grepp kring stödfrågor i skolan. I dagsläget finns många parallella lösningar som riskerar att överlappa varandra.

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd lämnar synpunkter och kommentarer på nedanstående förslag.

- 6.1 Tillstyrker förslaget om att avskaffa bestämmelser om extra anpassningar.
- 6.2 Tillstyrker förslaget om att avskaffa garantin för tidiga stödinsatser och de nationella proven i årskurs 3.
- 6.4 Tillstyrker förslaget om att inför standardiserade tester.
- 6.5 Tillstyrker förslaget om att införa stödundervisning.
- 6.6 Tillstyrker förslaget om att ändra bestämmelserna gällande utredning kring stödbehov.
- 6.7 Tillstyrker förslaget om att elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp.

6. Utredningens förslag och bedömningar

6.1 Bestämmelserna om extra anpassningar ska avskaffas i samtliga skolformer

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget om att avskaffa extra anpassningar i samtliga skolformer. Dagens system med extra anpassningar lever inte upp till elevernas behov. Vi ser positivt på de nya förslagen om naturligt stöttande arbetsmetoder, där speciallärare och specialpedagoger löpande bistår lärarna i deras stödjande insatser. Genom att sänka trösklarna för stödinsatser kan fler elever få hjälp i ett tidigt skede.

Utredningen föreslår även att den nya typen av stöd inte ska omfattas av några dokumentationskrav. Det är positivt, eftersom det kan underlätta och påskynda användningen av särskilt stöd. Samtidigt vill vi betona vikten av att elevers behov och det stöd de får dokumenteras i någon form, för att möjliggöra uppföljning av elevens lärande och utveckling över tid.

6.2 Garantin för tidiga stödinsatser och nationella prov i årskurs 3 ska avskaffas

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget om att avskaffa de nationella proven i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 4 i specialskolan. Vidare tillstyrker vi förslaget om att avskaffa garantin för tidiga stödinsatser. Vi delar utredningens bedömning av att garantin inte lett till att fler elever än tidigare får stödinsatser inom läsning, skrivande och matematik. (5.4.2)

Det finns ett stort behov av att på ett systematiskt sätt screena elever för att tidigt kunna upptäcka ett eventuellt stödbehov. Samtidigt delar vi uppfattningen om att de nationella proven i årskurs 3 inte fyller den funktionen fullt ut idag. Istället ses de nationella proven i årskurs 3 mer likt de nationella proven i övriga årskurser där funktionen snarare är att stödja lärares bedömning av kunskaper för betygsättning. Som utredningen beskriver hålls de nationella proven under vårterminen vilket leder till att ett eventuellt stöd inte blir verkningsfullt först efter att läsåret är över.

6.4 Standardiserade tester införs för att uppmärksamma elever med stödbehov

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget om att införa standardiserade tester i syfte att identifiera elever som har behov av stöd i läs- och skriv- och matematik-utveckling. Förslaget har potential att bli en bra metod för att på ett systematiskt sätt screena elever för att tidigt upptäcka eventuella stödbehov. Det är viktigt att de standardiserade testerna fungerar som ett stöd och inte en belastning för lärare. De nya testerna bör vara enkla att använda sig av och ha ett tydligt diagnostiskt syfte. Vi delar utredningens resonemang av att testerna snabbt ska gå att genomföra och i sin tur följas upp. Därför ser vi positivt på att testerna föreslås vara digitala och självvärtande.

Vi instämmer att testerna bör genomföras i början av läsåret så att lärare sedan kan använda sig av testresultaten när de planerar och genomför undervisningen. Genomförandet av tester kommer enligt förslaget vara relativt flexibelt för läraren vilket är bra. Olika klasser, skolor och elever skiljer sig åt, vissa är i behov av att genomföra testerna i mindre grupp och andra i helgrupp.

6.5 Stödundervisning ger ett snabbt och flexibelt stöd

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget om att införa en ny typ av stödundervisning i skolan. Det finns behov av en ny typ av stöd som går att införa på kort varsel, utan en längre tids utredning, för att tidigt erbjuda extra stöd. Förslaget till ny stödundervisning har många fördelar, inte minst att det går att erbjuda skyndsamt. Vi delar utredningens bedömning om att stödundervisning inte heller ska ses som ett fullgott särskilt stöd utan att det bör erbjudas i begränsad omfattning. Om en elev även efter stödundervisningen fortsatt uppvisar ett stödbehov bör en utredning om särskilt stöd genomföras.

Vi ser positivt på att fokus för stödundervisningen utgår från tydligt identifierade behov med en stark koppling till ämnenas syfte och centrala mål. Likt utredningen föreslår anser vi också att stödundervisningen bör följas upp och utvärderas nationellt efter införandet.

I vår mening bör man överväga ifall stödundervisning även ska erbjudas även i exempelvis engelska och övriga ämnen som krävs för att uppnå en gymnasieexamen, och inte bara i svenska och matematik. Risker är annars att skolans möjlighet till stöd blir för smala.

YTTRANDE

Förbättrat stöd i skolan

Dnr. U2025/01067

Uppdaterad: 2025-06-27-27

Sida: 4 av 4

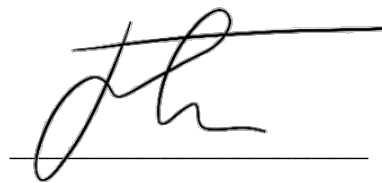
Det är viktigt att den enskilda eleven får gehör för sin vilja gällande stödundervisningen och dennes behov. Särskilt eftersom eleven är skyldig att delta i stödundervisningen genom skolplikten, samtidigt som denne riskerar att bli fråntagen sitt sociala sammanhang och tillvaro i skolan.

6.6. Utredning av en elevs behov av särskilt stöd och hur särskilt stöd ska ges
Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget om att ändra bestämmelserna i skollagen gällande utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Vi delar bilden av att det behöver bli enklare och tydligare hur processen går till. Det föreslagna förtydligandet av kopplingen till elevens kunskapsnivå och förutsättningar att tillgodogöra sig godtagbara kunskaper är bra.

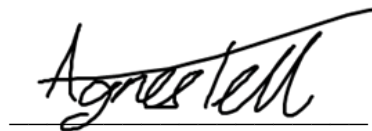
Vi ser positivt på förslaget om samråd med specialpedagog och speciallärare vid utredning av en elevs behov av särskilt stöd. Tvärfunktionella dialoger inom skolan bidrar till ett starkare och mer behovsanpassat stöd. I bästa fall gör det också att man kan dela på den arbetsbelastning som en utredning kring stöd ofta medför.

6.7 Elevens stödbehov ska styra om en elev ska ges undervisning enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp

Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd tillstyrker förslaget. Vi delar utredningens uppfattning om att olika elever har olika behov och att stödet därför måste anpassas därefter. Samtidigt vill vi betona de sociala risker som finns med att ta del av undervisning i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt. För många elever kan det upplevas som stigmatiserat och jobbigt att bli separerad från sina kompisar och sin vardag. Vi ser ett oerhört stort värde i att förankra och samtala med eleven, i den mån den är möjligt, kring vad som ligger till grund för ett eventuellt beslut och vad det kan komma att innebära för eleven.

Jonatan Lamy
Ordförande
Sveriges Elevkårer

Agnes Tell
Ordförande
Sveriges Elevråd